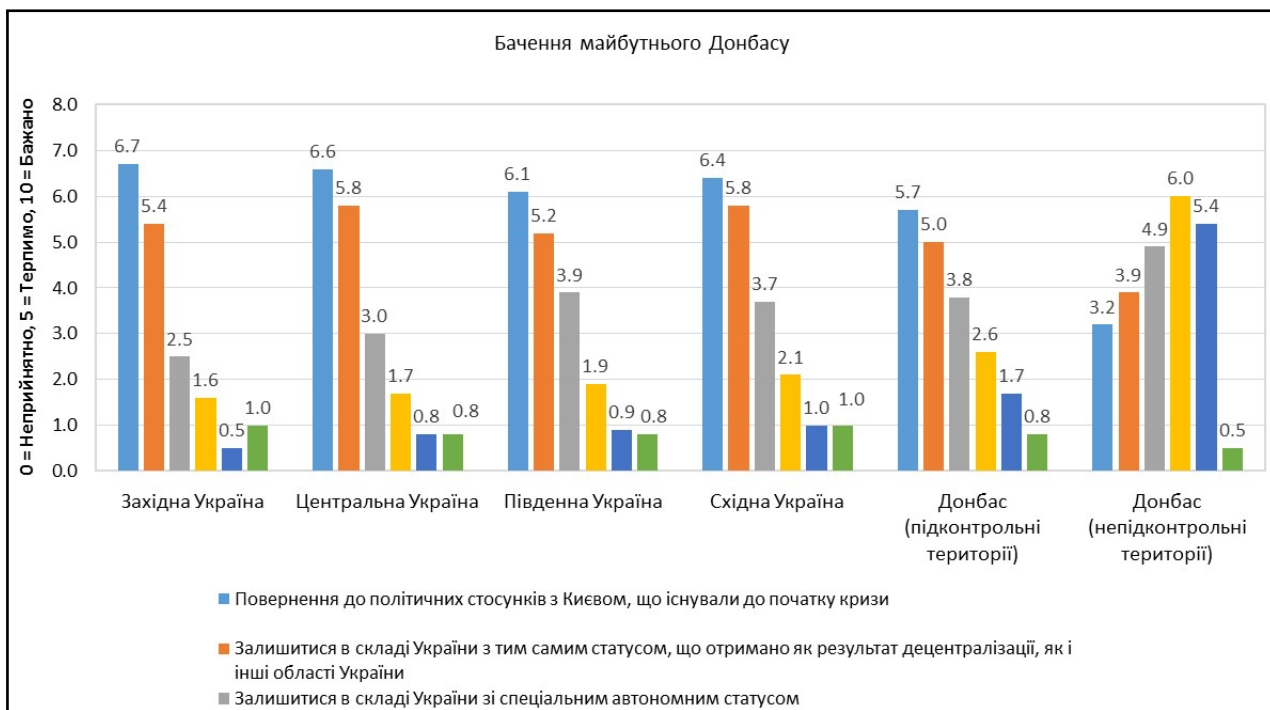

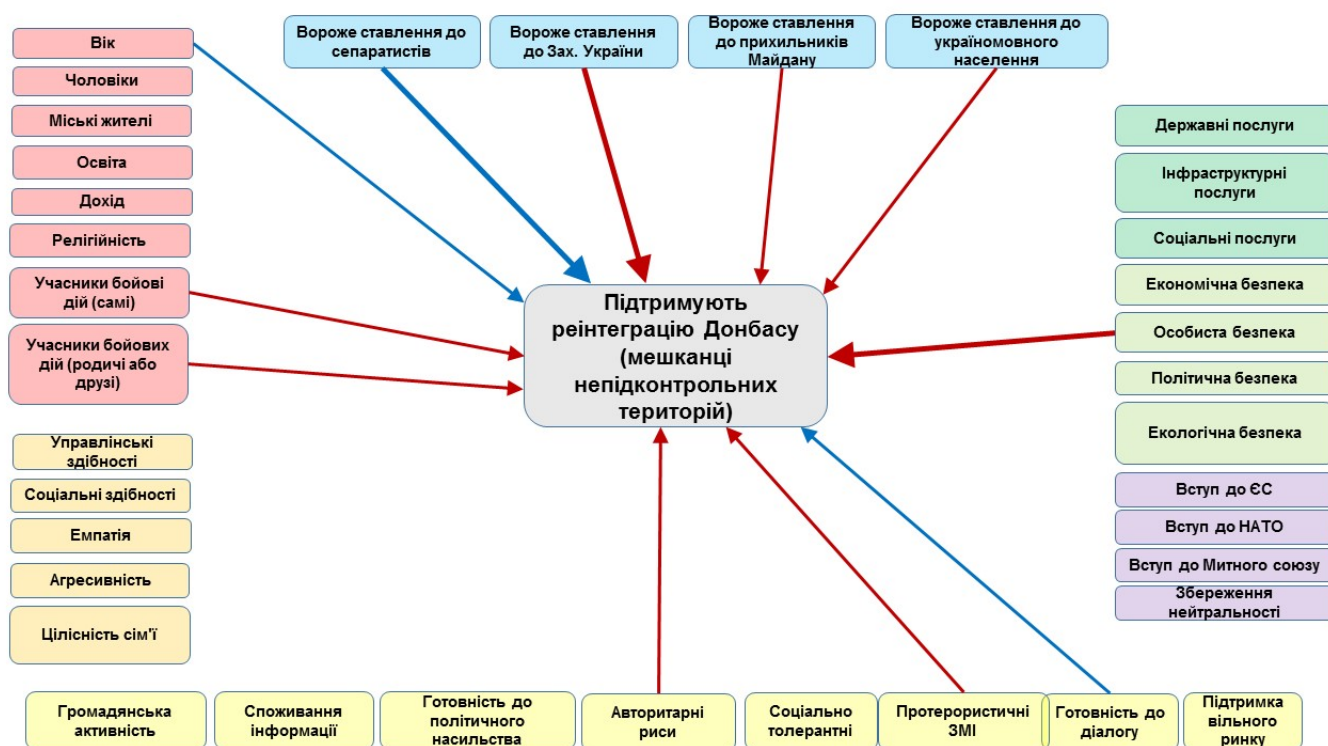
Щоб зрозуміти уявлення українців про способи досягнення "миру", у рамках аналізу Індексу SCORE визначено рівень підтримки Мінських домовленостей, як основи мирного процесу. Результати дослідження показують, що Мінські домовленості користуються підтримкою респондентів, як з південних, так і східних областей країни, особливо на непідконтрольних територіях. Однак, у західних і центральних областях України ставлення до Мінських домовленостей роздвоєне. Для з'ясування основних причин непідтримки Мінського процесу в рамках аналізу Індексу SCORE було досліджено ставлення респондентів до різних варіантів майбутнього Донбасу:

Як показано на діаграмі вище, для людей, які проживають на непідконтрольних територіях Донбасу, прийнятним варіантом, що є основним чинником їхньої підтримки Мінських домовленостей, є варіант "залишається частиною України зі спеціальним статусом автономії". Однак, на заході України "спеціальна автономія Донбасу" має дуже низький рівень підтримки; цим зумовлена і менша підтримка Мінських домовленостей.

Подібні результати аналізу Індексу SCORE спостерігаються і в питанні підтримки амністії. Амністія користується відносно високим рівнем підтримки, особливо серед респондентів з непідконтрольних територій, але у Західній Україні вона має дуже малу підтримку (особливо в областях, які відправили на війну багато людей). Більше того, у випадку мирної угоди, існує загальнонаціональний консенсус, що амністія може бути надана тільки тим, хто на вчиняв воєнних злочинів (тобто, страт без суду і слідства, убивств цивільних, викрадень людей, зґвалтувань).

Що стосується майбутнього Донбасу, у рамках аналізу Індексу SCORE ідентифіковано фактори, що визначають підтримку людьми, які проживають на непідконтрольних територіях, реінтеграції Донбасу в Україну:

Пряма залежність (сині лінії) свідчить про те, що вищі показники прогностичного параметра призводять до вищого рівня соціальної напруженості та ворожого ставлення до ВПО. Обернена залежність (червоні лінії) свідчить про те, що вищі показники прогностичного параметра призводять до нижчого рівня соціальної напруженості та ворожого ставлення до ВПО.

Як показано вище, мешканці непідконтрольних територій, які не підтримують інтеграцію Донбасу, це переважно люди, які вороже ставляться до українського населення, Західної України та ідей Майдану, а також люди, які стежать за протерористичними/проросійськими ЗМІ. Крім того, підтримка реінтеграції слабша серед людей високим рівнем особистої безпеки за теперішньої ситуації та учасників бойових дій (люди, які самі є учасниками бойових дій, або мають родичів або друзів, які є учасниками бойових дій). Реінтеграцію Донбасу також не підтримує молодь (від 18 до 35 років) і люди зі схильністю до авторитаризму.

З метою ідентифікації факторів, які визначають вороже ставлення мешканців непідконтрольних територій до сепаратистів, було проведено пов'язаний аналіз. Результати цього аналізу свідчать про високий рівень ворожого ставлення до сепаратистів серед людей, які вважають, що Україна повинна вступити у ЄС, більш освічених людей і серед людей, чия сім'я конфлікт розділив.

Рекомендації щодо розробки політики:

Результати аналізу Індексу SCORE показують, що на даний момент респонденти зі всіх регіонів країни, у тому числі непідконтрольних територій, віддають перевагу мирним переговорам, а не військовим операціям. Формується загальнонаціональний консенсус щодо того, що нові військові операції не сприятимуть реінтеграції України чи успішному вирішенню проблем на Донбасі. Цей вибір на користь мирних переговорів, а не військових операцій, є важливим результатом цього дослідження, який треба оприлюднювати та обговорювати.

Однак, коли справа доходить до визначення формату миру, який треба намагатися досягнути за допомогою переговорів, з'являються серйозні розбіжності. Хоча Мінські домовленості мають широку підтримку на непідконтрольних територіях, а також у Східній і Південній Україні, проте респонденти з Західної та Центральної України в найкращому випадку підтримують їх неоднозначно, а в найгіршому - засуджують. Таке скептичне ставлення до мінських домовленостей, схоже, пов'язане з їхнім змістом, а саме побоюваннями щодо "спеціального статусу автономії" та амністії. Однак, на ставлення до Мінського процесу впливають також особистісні, міжгрупові та демографічні характеристики.

Мешканці західних і центральних областей країни з вищим рівнем емпатії, кращою здатністю до раціонального аналізу та нижчим рівнем ворожого ставлення до людей зі Східної України більш схильні підтримувати Мінські домовленості та, можливо, будь-яку іншу мирну угоду, яка може бути досягнута.

Враховуючи вищезазначене, проторення шляху для еventуальної мирної угоди вимагатиме: Широкого національного діалогу щодо меж і обґрунтування будь-якого "статусу автономії", який може бути наданий окремим регіонам країни, з особливим акцентом на сумісності такої автономії з політичною згуртованістю України та напрямками економічної та адміністративної реформи; залучення сімей загиблих учасників бойових дій і жертв до будь-якого обговорення рамок амністії; та культивування загальнонаціональної культури емпатії, міжгрупової толерантності та раціональної дискусії.

Що стосується непідконтрольних територій, результати аналізу Індексу SCORE дають можливість зрозуміти фактори, які визначають прихильне ставлення до реінтеграції чи відокремлення. Якщо говорити точніше, молодь, яка проживає на непідконтрольних територіях, колишні учасники бойових дій, люди з високим рівнем особистої безпеки за теперішньої ситуації та люди, які ставляться вороже до Західної України, ймовірно, підтримуватимуть відокремлення. Натомість, люди, які проживають на непідконтрольних територіях і підтримують європейські прагнення України, більш освічені громадяни та розділені конфліктом сім'ї будуть ставитися вороже до планів сепаратистів.

Враховуючи ці висновки, стратегія підготовки людей, які проживають на непідконтрольних територіях, до еventуальної реінтеграції Донбасу, може включати: Намагання зрозуміти страхи молоді, яка проживає на непідконтрольних територіях; пропагування підтримки вступу України в ЄС на непідконтрольних територіях; роботу з ВПО та іншими мешканцями підконтрольних територій Донбасу для залучення мешканців непідконтрольних територій до діалогу з метою зменшення рівня поляризації ідентичності; та забезпечення мирною угодою адекватних гарантій безпеки теперішнім мешканцям непідконтрольних територій. Корисним практичним засобом може бути створення платформ для громадського діалогу та співпраці поблизу пунктів перетину лінії розмежування у Донецькій і Луганській областях, де мешканці непідконтрольних територій, ВПО та мешканці підконтрольних територій могли б зустрічатися для вирішення вищезазначених проблем.

Індекс SCORE в Україні: Політичні та культурні розбіжності, які давно існували, але проявилися нещодавно, були використані для розпалення конфлікту в Україні (а якоюсь мірою і спричинили його) та історії регіональних розбіжностей. Для вирішення проблем, які визначають згуртованість і напруженість громади, Проект "Українська ініціатива з підвищення впевненості", яку підтримує USAID/OTI, впровадила у партнерстві з Центром сталого миру та демократичного розвитку (SeeD) та місцевим партнером, який проводить опитування, GfK Індекс соціальної згуртованості та примирення (SCORE). Проект UCBI доповнює постійні зусилля USAID спрямовані на забезпечення процвітання та стабільності в Україні, реагуючи на кризу в Східній Україні, та допомагає Уряду України залучати громадян до процесу реформ і сприяє зміцненню національної єдності. У зв'язку з цим аналіз Індексу SCORE в Україні охоплює 5 ключових сфер: нові тенденції та ідентичність, реформи державної політики та управління, громадянську активність, внутрішньо переміщених осіб (ВПО) та мирний процес. Що стосується структури вибірки, на контрольованих урядом територіях України було проведено понад 7700 інтерв'ю (більше, ніж 300 інтерв'ю на область у 24 областях і місті Києві), на непідконтрольних територіях України у Донбасі було проведено 640 інтерв'ю, на непідконтрольних територіях України у Криму було проведено 300 інтерв'ю, а також було проведено 1600 інтерв'ю з ВПО. Усі інтерв'ю були особистими, крім інтерв'ю з респондентами, що проживають на непідконтрольній території у Донбасі, інтерв'ю з якими проводилися по телефону.

Про Індекс SCORE: Індекс SCORE був розроблений Центром сталого миру та демократичного розвитку (SeeD) у співпраці з Програмою розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) за фінансування USAID. Цей інструмент допомагає національним і міжнародним зацікавленим сторонам при прийнятті стратегічних рішень і є особливо придатним для постконфліктних мультиетнічних суспільств, перед якими стоять завдання миротворення та державотворення. Вивчаючи соціальну згуртованість і примирення, Індекс SCORE покликаний ідентифікувати та проаналізувати фактори, які забезпечують мир у суспільстві, з метою оцінки програм інтервенції, а також кращого інформування. До цього часу проект SCORE був тричі реалізований на Кіпрі (2013, 2014 і 2015 роки), один раз - у Боснії і Герцеговині (2013 р.), один раз - у Непалі (2014 р.); зараз проект реалізовується в Україні, Ліберії та Молдові.

Про SeeD: SeeD - це миротворчий аналітичний центр регіонального масштабу, який використовує партиципаторні дослідження для підтримки міжнародних організацій, місцевих розробників політики, зацікавлених сторін і миротворців при розробці, реалізації та моніторингу зусиль, спрямованих на забезпечення соціальної згуртованості та примирення. SeeD спеціалізується у розробці інноваційних кількісних методів соціологічних досліджень, які використовуються у миротворчому контексті, наприклад, партиципаторному опитуванні та Індексі (SCORE), які намагаються забезпечити більш глибоке розуміння соціальної динаміки, що лежить в основі конфлікту, та її трансформацію.

Про UCBI: У липні 2014 року USAID розпочала реалізацію в Україні програми підтримки історичного політичного переходу країни до демократії та подолання наслідків цієї кризи. Українська ініціатива з підвищення впевненості (UCBI) доповнює поточні зусилля USAID, спрямовані на забезпечення процвітання та стабільності в Україні. UCBI надає українським партнерам швидку, гнучку, короткотермінову допомогу для підтримки мирного демократичного переходу та згуртованості громади у Східній Україні. Поточні цілі проекту: (1) пом'якшення соціальної напруженості, спричиненої конфліктом, яка загрожує політичному переходу України, та (2) покращення доступу до інформації та інформування громадськості про проблеми, пов'язані з конфліктом, та його наслідки.

Більше інформації Ви отримаєте на он-лайн платформі SCORE: www.scoreforpeace.org

Індекс SCORE в Україні реалізовано програмою «Українська ініціатива з підвищення впевненості» (UCBI) за підтримки USAID/OTI в партнерстві з SeeD.

